

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM

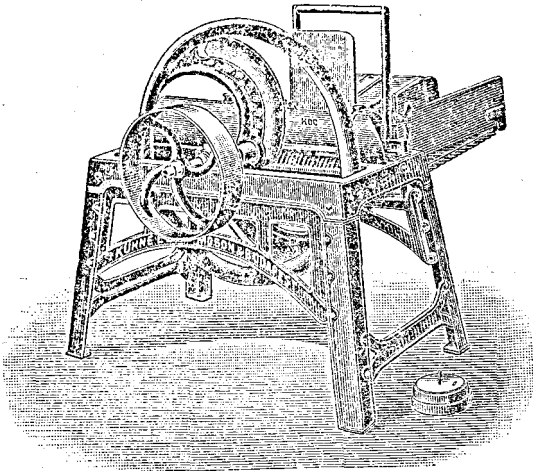
KOLOZSVÁR. 1907. Deczember 22.

51. SZÁM.

RÜHNE E.

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

Mosonban

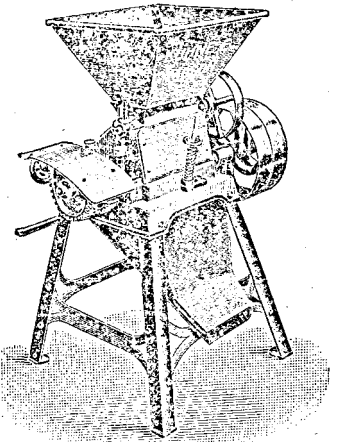

1672

elismert gondos kivitelemmel szállit:

szecskavágógépeket,
 répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,
 „**TORNADO**“ kukoriczszár-
 tétőket, **MORZSOLÓKAT,**
 burgonyavamosógépeket, teljes ta-
 karmánykamra-berendezéseket

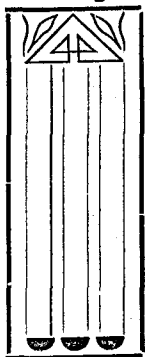
FÓRAKTÁR: **FIÓKRAKTÁR:**
BUDAPEST, **DEBRECZEN** és
VI. ker., Váci-körút 57a. sz. **TEMESVÁR.**

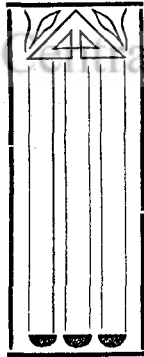
Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárákat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, ugy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalozókat, Gőz-ekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállit a legtokéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

1884

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
 Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
 birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönknél számítottatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-
 sával 1,970.340.— K.
 Partalékok 764.760.16 „
 Összesen: 2,735.104.16 „

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.488.23 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselek közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
 ARATÓGÉPEK, TALAJMIVÉLŐ ESZKÖZÖK,
 TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ARJEGYZEKET ÉS KÖLTSÉGVETÉSEKET

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház.

1934

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Fótér 9.

1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

Bármely gyári üzemhez, vagy gőzmalomhoz, vagy mezőgazdasági birtokban

gépész állást

keresek, egy 45 éves rom. kat. vallásu kis családú okleveles, 17 évi gyakorlattal és kitűnő bizonyítványokkal rendelkező egyén, ki a gépészség minden ágában szakértelemmel jártas vagyok.

Állásomat azonnal elfoglalhatom

VASS ISTVÁN gépész.

Kolozsvár, Kajántói-utca 18 szám.

2048

Szőlő-
oltványokat

szállít, fajtisasságért jótállva legdusab választékban a már évek óta

1996 II. elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes.**

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős szemé yiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltetlen megbízhatóságáról.**

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-u. 23. sz.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak,

malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

1971

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle pemeterfü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. 2036

Ára 60 fillér. Csak Réthy-félét fogadjunk el.

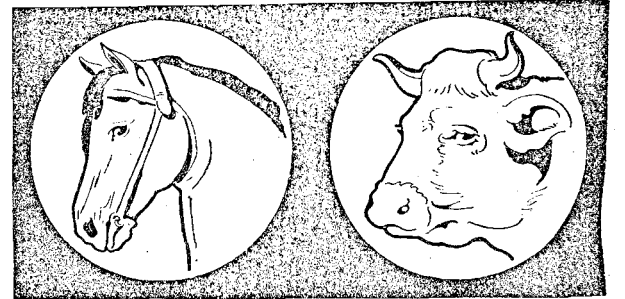
OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szijejártó, nyerges, bőröndös és sporteikkek készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇ 1914

LOVAKAT ÉS SZARVASMARHÁKAT

legjobban lehet nyírni a

Stevart gyorsnyíró géppel.

Ára: 90 korona.

1997

Tíz évi jótállás!

Rudolf Krása Wien

VII. Kirchengasse: 335.

Superfoszfát-műtrágyákat

a legolcsóbb napi áron szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nador-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Család eredeti cikkek:

- A gazdasági cselédek nyugdíjbiztosítása . . . 673
A burgnyalevél fodrosodásáról. Dr. Appel O. 674
A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és beteg-
sései. 675
Az állatorvosi első segély. 677

Rövidebb szakközlemények.

- Mikor etessük és takarítsuk a fejős tehenet?
— Sertések erőtakarmánnyal való etetése.
— A szeszmoslák, mint ártalmas takar-
mány. — A tehéntartás alapelvei. — Alla-
tok ivóvizének hőmérséklete. 678

Egyleti élet:

- Az E. G. E. kolozsvármegyei gazdasági szak-
osztályának intéző-bizottsági ülése 678

Magyar közlemények.

- A vetések állása. — A földművelésügyi minisz-
ter angol kiadványai. — A kolozsmegyei téli
akció. — Műzőgazdasági érdekképviselő. 679

Értesítések.

A gazdasági cselédek nyugdíj- biztosítása.

Irta: Dr. Fáy Gyula az Orsz. Gazd. Munkás- és Cseléd-
segélypénztár igazgatója.

II.

Az új nyugdíjbiztosítási formának a rokkantság esetére való biztosításon kívül magában kellene foglalnia az aggkori ellátást is. Oly megszorítás, mely a nyugdíj alapfeltételül egyedül a beigazolandó rokkantságot jelöli meg, a mai kor e részbeni igényeinek várakozását már ki nem elégíti. Hiszen láthatjuk, hogy mindazon külföldi államokban, hol hasonló intézmények fennállnak, a rokkantság esetére való biztosítással kapcsolatban áll fenn. Ez a rendszer, mely mellett a tag 65 éves korában a rokkantságnak minden további igazolása nélkül megkapja a járadékot, sokkal nagyobb bizalmat van hivatva önteni az érdekeltségbe a biztosító intézmény iránt, az illetőket nem csábítja a rokkantság szimulálására, mert tudják, hogy bizonyos számú évek elteltével feltétlenül eléri a biztosítás gyümölcsét, a járadékot s a munka évei után nyugodtan élvezhetik az aggkort megillető pihenést.

Ez tehát mindenestre legalkalmasabb eszköz lenne arra, hogy az önkéntes biztosítás megfelelő elterjedését előmozdítsa, s ez uton az e részbeni kötelezés kiterjesztését megfelelően előkészítse. A másik körülmény, mely az új forma mellett az önkéntes biztosítás elterjedését nagyban elősegítené, az, hogy belépési korhatárok nem lennének, vagyis e biztosítása bárminő életkoru egyének beléphetnének. A kötelező forma ugyanis kizárja a belépési korhatár felállítását, a vele azonos szabályok szerint kezelendő önkéntes biztosítás pedig remélhetőleg hamar népszerűvé válnék éppen annak folytán, hogy az öregebb ember inkább gondol a munkaképtelenségre és halálra, mint a fiatal de egyszersmind az öregek példája vonzza a fiatalokat.

A nyugdíjbiztosítás olyanforma elvek szerint lenne itt is megállapítandó, mint az állami tisztviselőknél. A várakozási idő, melyen belül a biztosítottak járadékra nincs igénye, megszakítás nélkül betöltött

10 tagsági év lehetne. Ha a tag 10 évi tagság után rokkantá válnék, joga lenne a járadék minimumára; ha rokkantsága később következne be, az eltelt tagsági éveinek száma szerint megfelelő magasabb járadékot kapna, 40 évi tagság után pedig elérné a járadék maximumát. Esetleg e maximum elérésére 50 évi tagsági időt lehetne megszabni, ami valamivel olcsóbb lenne s mégis meglehetősen megfelelné a gazdasággal foglalkozók életviszonyiszerének. 65 éves korában a tag, feltéve, hogy már 10 évi tagságot eltöltött, tekintet nélkül arra, hogy rokkant-e, avagy sem, ugyanoly összegű járadékot kapna, mint amennyi reá, tagsági éveinek száma szerint rokkantság esetén esnék.

Tekintettel a tényleges viszonyokra, nevezetesen arra, hogy gyakran megtörténik, miszerint a gazdasági cseléd a szolgálattal felhagy és más uton próbál szerencsét, azonban pár év múlva ismét csak visszatér eredeti foglalkozásához, nehogy a cseléd ily esetben szerzett jogait a pályaváltoztatás miatt végleg elveszítse, oly értelmű szabályt lehetne felállítani, hogy ily esetben előző tagsági évei tagsági idejébe utólag beszámíttatnak. E kedvezményt azonban önként érthetőleg nem kellene korlátlanul megadni, hanem már csak a helyes nyilvántartás szempontjából és bizonyos minimális tagsági évekhez és bizonyos maximális szüneteléshez kellene kötni, például ki lehetne mondani, hogy megszakítás esetén öt évnél rövidebb tagsági idő beszámítás tárgyát nem képezi, s hogy három évnél hosszabb megszakítás után beszámításnak nincs helye. Ily irányú intézkedés, melyet a humanitás javall, talán eszközül szolgálhatna a visszavándorlás előmozdítására is.

Végül nézetünk szerint mulasztás lenne, ha a nyugdíjbiztosítás behozatalánál nem történnék gondoskodás a gazdasági cselédek állandósítása érdekében. Nem akarjuk itt bővebben magyarázgatni azon közgazdasági előnyöket amelyek ehhez fűződnek, s nem akarunk arról beszélni, hogy minő erőpazarlás a sok helyváltoztatás, egyszerűen utalunk azon közismert tényre, hogy nemcsak a gazdaság-

Vörös

Lóheremagot

vásárlók

kisarankás árúért 160 kor.-ig

arankamentes árúért 170 kor.-ig

fizetek métermázsánként.

Mintát és ajánlatot kér az
eladó mennyiség közlésével

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

= BUDAPEST. =

1002

Veszünk **Luczernamagot**, Arankamentes és nagyarankamen-
tes **Lóheremagot** a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós
= mintát utánvétel mellett. =

MAGYAR MEZOGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

nak előnye a helyi viszonyokkal ismerős, begyakorolt régi cselédség, hanem az életből van merítve az a közmondbás is, hogy »egy költözés, fél leégés«, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy éppen azok a cselédek tesznek félrerakott vagyonkára, jéltre szert, akik hosszú ideig egy helyben szolgálnak. Ezt a célt az által mozdíthatnánk elő legjobban, ha a hosszabb ideig egy helyben szolgáló cselédek részére megadnánk azt a jutalmat, hogy rokkantság esetén magasabb nyugdíjat kapjanak, s az agkori ellátáshoz is hamarabb jussanak. Például ki lehetne mondani, hogy, minden egy helyben eltöltött öt év, hat évi tagsági időnek (hadí évek) számítassék.

Ezek lennének azok az elvek, amelyeknek alapulvétele mellett e nyugdíjbiztosítás célszerűen keresztülvihetőnek látszanék. Hogy azután mekkora járadékot biztosítanánk, az első sorban pénzkérdés. Ha nagyobb összeg áll rendelkezésünkre, akkor nagyobb nyugdíjat is biztosíthatunk.

Németországban a nyugdíjbiztosításnál, mely az összes különböző foglalkozású munkásokat magában egyesíti, fokozatok vannak fellállítva, melyekben különböző befizetés ellenében különböző mértékű nyugdíj érhető el, csak az állam által adott pótlás marad egyforma, minden fokozatban. Nálunk, miután csak egyféle foglalkozású egyének nyugdíjárul beszélünk, a különböző fokozatokra egyelőre nem lenne szükség, hanem elég volna egyféle mérték.

Az a rokkantsági segély, mely az eddigi önkéntes biztosításnál elérhető: az évi 120 korona, ha meg is haladja a németországi nyugdíjfokozatok legalsóbbikának minimumát, a mai viszonyok között már teljes nyugdíjra kielégítőnek nem mondható. Teljes nyugdíjra ez összeg kétszeresét lehetne felvenni, vagyis évi 240 koronát, ami körülbelül megfelel a németországi nyugdíjfokozatok II. tétele maximumának, s a mi gazdasági munkásaink kereseti viszonyaihoz képest kielégítőnek mondható. Sokkal nagyobb teherrel járna hasonló kielégítő mértékű nyugdíj-minimumot megállapítani. Figyelembe kell ugyanis vennünk, hogy míg a teljes nyugdíjat kevesen érik el, addig a minimumot aránylag sokkal többen s hogy különösen a tíz első várakozási év letelte után következő, s átmeneti időnek tekintendő legközelebbi években igen nagy lesz a száma azon gazdasági cselédeknek, akiknek a járadék minimumot agkori ellátás címén meg kell adni, ezért nagyon ügyelni kell arra, hogy a minimális segély összege oly magas ne legyen, hogy az intézményre mindjárt működése kezdetén elviselhetetlen terhet hárítson. Erre való tekintettel egyelőre talán meg lehetne elégedni évi 60 koronás minimummal, hiszen most van olyan önkéntes biztosításunk, melynél ez összeg képezi a teljes rokkant-

sági segélyt. Ez azonban nem zárja ki, hogy mihelyt keresztülvihető, magasabbra emeljük ezt a minimumot, hogy legalább elérje a németek járadék minimumát, mely az utolsó fokozatában is valamivel több évi 100 koronánál.

Miután az eddigi önkéntes nyugdíjbiztosítás magában foglalta a haláleseti segélynyújtást is, bár a példaként többször felhozott németországi Invalidenversicherung erre ki nem terjed, nézetünk szerint az új nyugdíjbiztosítási forma alig volna mentesíthető a haláleseti segélynyújtás terhével. Mellette szól ennek az a körülmény is, hogy tudvalevőleg a halálesetre való biztosítás már évtizedek óta a legnépszerűbb biztosítási forma a mi földmives népünkénél. Ha pedig azt akarjuk, hogy az új gondoskodás az érdekelteknek mielőbb megszólván vérévé váljék, akkor számolnunk kell azoknak tényleges igényeivel.

A halál esetén adandó segély nagysága matematikai alapon aszerint volna magasabb, illetőleg alacsonyabb összegben megállapítandó, amint az illetők fiatalabb, vagy öregebb korukban kezdték meg a biztosítást. De esetleg a biztosítandók átlagos kormegoszlásának ismerete alapján meg lehetne azt állapítani mindenkire nézve egyforma összegben is, csak hogy ez utóbbi esetben kívánatos volna hosszabb várakozási időt, esetleg a rokkantsági, illetőleg agkori járadékra nézve javasolt 10 évi tagságot megszabni, melyen belül haláleseti segélyre való igény nem lenne érvényesíthető. Ha a haláleseti segély egy fix összegben állapíthatnák meg, nézetünk szerint megfelelő lenne, ha az eddigi alapon a hátrahagyott családnak 200 korona segély, házastárs és gyermekek nemlétében pedig legfeljebb 100 koronáig terjedhető temetési segély biztosíthatnák.

Kérdés már most, vajjon mennyi költség kellene ahhoz, hogy e biztosítás az általunk vázolt körben és mértékben keresztülvihető legyen? Apraximativ számításaink szerint ha az állam hajlandó lenne erre a célra évenként két millió koronát áldozni, akkor létesíthető lenne ez a biztosítás a gazdasági cselédekre kötelező formában akként, hogy a biztosításért úgy a gazda, mint a cseléd évenként négy-négy koronát fizessen.

Igaz, hogy ez a két millió korona, melylyel az állami költségvetés évenként megterhelhetnék, csekélynek nem mondható, de mindenesetre felér azzal a nagy céllal, mely ezuton megvalósíthatnák. Kevesebb államsegély mellett a gazdákra és cselédekre kellene nagyobb terhet róni, ami pedig a mai nehéz viszonyok között alig volna keresztülvihető, míg ellenben az általunk contemplált négy-négy koronás évi díjra nézve bátran elmondhatjuk, hogy ez a négy korona a gazdákra nem képezne oly nagy megterhel-

tetést, mely arányban nem állana az elérendő eredménnyel, hogy az évi négy koronát minden jóra való cseléd el tudná szakítani fizetéséből arra a célra, hogy jövőjéről gondoskodjék.

Ugyanez az államsegély elég lenne arra is, hogy a fenti tagsági díj vagyis évi nyolc korona mellett fokozatosan évenként pár ezer önkéntes tagot is felvehessünk, s ez uton előkészítsük azon nagy célnak megvalósítását, hogy Magyarországon a biztosítás tudatában minden munkás nyugodtan tekinthessen a munkaképtelenség, az öregség napjai felé.

(Vége.)

A burgonya levélfodrosodásáról.

Néhány év óta Közép-Európában a burgonya-ültetvények között egy némely vidéken nagyon is fenyegetően fellépő betegség pusztit, amelyet az eltett burgonya-gumók az egyik évről a másikra visznek át.

A betegség nem új, a fodrozó betegségek csoportjának egy válfaját alkotja, amelyek az 1780. év körül és az 1842—1854. években oly végzetes szerepet vittek. A régi szomorú tapasztalatok arra serkentenek bennünket, hogy figyelmünket e téren a legtágabb körre terjesszük ki.

A betegség külső megjelenése:

A betegség első fellépésénél, rendszerint júliusban, vagy augusztusban, azt látjuk, hogy a felső levelek a levélerek irányában összeráncosodnak vagy annak széléről befelé göngyölködnek. Emellett rendszerint sárgás, sárgászöldes színű vesznek fel, úgy, hogy a beteg felület igen sajátságos, nem egyöntetű színű.

Nem szabad e betegség kezdetleges megjelenése révén azt más hasonló betegségekkel összetévesztenünk, amelyeket némelykor a nagy nedvesség idéz elő. Ez esetben is összekunyorodnak a levelek, és főleg a láptalajon nyerne a levelek barnászöld színezetet, amit azonban könnyen meglehet különböztetni a fodrozó betegségek sárgás vörös színétől. Ha nem tartós a nedvesség, akkor e színezet csakhamar eltűnik, ellenben a tartós, állandó nedvesség szár- és gumóelrohadást idéz elő.

A levélfodrosodás betegségének az első stádiumban rendszerint kevés jelentőséget tulajdonítanak, mivel a beteg ültetvényeknek átlag normális a terméshozamuk. A gumók száma, nagysága és külseje megegyezik az egészségesekkel. Ha azonban egy ilyen beteg gumót ketté vágunk, akkor azt látjuk, hogy a héj alatt kb. $\frac{1}{2}$ —1 cm.-nyire a gumó-köldök körül elhuzódó edények némely helyen sárga színűek. E színezést érés idején leginkább a köldök közelében láthatjuk, később azonban kiterjeszkedik és távolabbi helyeken is fellelhető és tavasszal már az egész gumót lepi el. E gumók nem annyira tartósak, mint az egészségesek. A barnászínű bakteriumgyűrűbeteg gumóktól ép e bakteristikus sárga szín-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

☛ Telefon-szám 567.

☛ Telefon szám 567. ☛

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, obédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

ben különböznek a levélfodrozó betegségben lévők.

Ha ily burgonyákat ültetünk el, akkor a csira még normálisan fog kifejlődni, de a levelek összekunkorodása sokkal előbb fog beállani és a növényzet elkorcsosul, alacsony marad. Gyakran előfordul, hogy a zöld részek az egészségesekénél sokkal előbb száradnak el. A betegség e stádiumában már felhívja az ember figyelmét és ezt még fokozza a termés, amikor szemmel láthatólag bebizonyosodik, hogy az össztermés alig éri el az az egészségesek mennyiségének felét. Ha az ember ezeket még továbbra is elülteti, akkor nagy részük egyáltalán nem fejlődik ki. Mások bár kihajtják a csirát, de az a külső felületet nem képes áttörni. Erősebb gumók bár képesek cserjét alkotni, de ezek szárai elkorcsosulva maradnak, a levelek összekunkorodnak és a faj szerint többé-kevésbé elszíneződnek. A fent nevezett színezeteken kívül az összes alfajok a sötét vörösig és a kékes vörösig előfordulnak. Gumót az ily vetemény már egyáltalán nem ad, úgy, hogy teljes termés hiány áll be.

Azonban e betegség nem mindig folyik le e szabályszerűségben, a külső befolyások alatt igen gyakran több évig huzódhatik el, míg legyőzhetjük.

A gumók tartóssága általában csak kevéssé van megkárosítva. Az erőtlenebb gumókat a rendeseknél könnyebben lepik el a baktériumok.

A betegséget az edényekben elősködő fusarium fajtájú gombák okozzák. A tulajdonképeni kezdetet az alsó szárok megsérülése okozza, amint ezt különböző állatok és időjárási körülmények is előidézhetik. Ez esetben különösen a szárazság veszélyes, mert ezáltal a hajtás hosszabb ideig marad a föld alatt és így könnyen indulhat rothadásnak. A szárazságnak és nedvességnek külsőszerű váltakozása is káros, mert ebben az esetben a szár föld alatti részében hosszukás pattanások támadnak, amelyeken a gomba könnyen behatolhat.

E tekintetben az 1903—1905 évek kedvezőtlenek voltak s gyakran egész burgonya-telepek egyidejűleg támadtattak meg.

Ha a gomba csak egyszer is behatolt a növénybe, az edényrostokban tovább fejlődik és ezeket a növény részére szükséglenő víz és tápanyagok felvételére alkalmatlanná teszi. Ez állapotot úgy ismerhetjük fel, hogy a gumó kettévágásakor e rostok nem egészséges fehéres zöld, hanem barna színűek. Ha ily szeleteket nedves filtrirpapirosba, göngyölitve pohár alá fektetjük, hogy a nedvesség el ne párologhasson, akkor a gombák fehér pehely-

hez hasonlóan nőnek ki az edényrostokból. Amint a gomba növényzet felső részén terjed épúgy terjed az alsón is és megtamajda a gumó, amelyet növéseben eleinte csak kevéssé akadályoz, fokozatosan elharapódzik egészen a rügyekig úgy, hogy a következő években a friss, fiatal szárukba behatol, amikor ezek éppen ki kezdenek hajtani. Ezáltal a növényre gyakorolt befolyás jóval jelentősebb lesz, mint az első esetben és így bizonyosodik be a betegségnek fentebb említett elharapódzása.

Mindezeideig még nem észlelték, hogy a télen elrakott burgonyában gumó gumót fertőzött volna és ez, a betegség fajtájánál fogva, legvalószínűbben nem is lehetséges.

B betegség legyőzése. A gombabetegségek legyőzésére általában három mód áll rendelkezésünkre, ugyanis először a paraziták elnyomása, másodsor a növény védelmezése fertőzés ellen és végül a megbetegett növény gyógykezelése. Az első eset csak némely elősködő gombánál vált be. A jelen esetben azonban e mód nem alkalmazható, mivel a gomba nemcsak elősdi, hanem mint elhalt növényi szervezetek pusztítója is fellép és mint ilyen roppant el van terjedve. Mindazonáltal mégis lehet oda hatni, hogy a gomba mennyiségét csökkentjük azáltal, hogy lehetőleg minél kevesebb burgonyát hagyunk vissza a mezőn, amit ismét annak szorgalmas felszedésével, vagy pedig disznóknak a mezőre való kihajtásával érhetünk el. A második módszer sem alkalmazható, mivel a betegség először a növénynek föld alatti részén lép fel és az időjárás által szemmel láthatólag befolyásolva van. A harmadik módszer alkalmazása azáltal nehezített meg, hogy a gomba növény belsejében van. Az eddig eszközölt megfigyelésekből kitűnik, hogy gyengén megtamadott elültetett burgonya egészséges termést adott. A legjobb kilátást eredmény elérésére adja az *elültetendő burgonyák igen szigorú pontossággal vett kiválogatása*. Csak egészséges burgonya nyerhet alkalmazást. Már a szántóföldön megkülönböztethetjük az egészséges növényt a betegtől, annyival is inkább, mivel az ujonnan megbetegedett növény nem hullatja le előbb levelét, mint az egészséges. Ennélfogva elégséges, ha közvetlenül a levélhullatás előtt kiválasztjuk a beteg növényeket, azokat a háztartásban felhasználhatjuk és csakis a megmaradt egészséges burgonyákat szabad elültetés céljából megőriznünk. A gyakorlat eléggé igazolta, hogy az ilyen intézkedés könnyen eszközölhető és igen háládatos, mivel a kiadási többletet a jövő évi dus terméshozam busásan kiegyenliti.

Ha ujonnan beszerzett vető-gumót aka-

runk alkalmazni, akkor mindenképp kell, hogy annak, egészségi állapotáról meggyőződjünk. Ezt legjobban természetesen úgy eszközölhetjük, ha megtekintjük a szántóföldet, ahonnan a vető-burgonya származik, míg a növényzet még zöld, mert ilyenkor e betegség még a legkönnyebben vehető észre. Mivel ezt azonban legtöbbször nem tehetjük, a burgonya kettévágása által elénk táruló edénykék fentemlített színezetéről győződhetünk meg annak egészséges, illetőleg beteg voltáról.

Ha azonban egészen biztosat akarunk tudni, akkor a burgonyát szakember vizsgálat alá bocsátjuk, amelynél nemcsak a burgonya színváltozása, hanem a gombának az edényekben való elhelyezkedésének bebizonyítása jelentős. Ez a következőképpen történik: megfertőztetés kizárásával a betegnek látszó gumóból számos darabkát kivágunk és nedves kamrákban, sterilizált burgonya-darabokra helyezzük őket. A gomba rendszerint a kétféle burgonyafelület érintkezési pontján fehér pehely alakban kinő és a hamar kifejlődő sarló alakú sporákban felismerhető.

Ha a vető-burgonyában a betegség megvan állapítva, akkor azt okvetlenül félre kell tennünk, mert valószínű, hogy ilyen vető-burgonyákból nem érünk el rendes termést.

Dr. Appel O.

A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei.*

Rézgálic (kék) oldat Egyike a legáltalánosabban ismert s nagyon sok esetben teljesen bevált védekező anyagnak. A gyümölcsfák permetezésére különféle erősségű oldatokat használunk, a melyek mindenikénél figyelemmel kell lenni a rézgálic erősen maró hatására. A permetező oldatot a leggyorsabban a következő módon készíthetjük el:

Megfelelő faedénybe (félfenekű hordó, kád vagy dézsa) lemérünk 100 liter vizet. A szükséges mennyiségű rézgálicot (mindig annyi kilogrammot, ahány percentes oldatot akarunk készíteni) ritka szövésű zsák vagy ponyva darabba kötjük s a hordón keresztül tett karódarabra úgy akasztjuk fel, hogy a víz ellepje. A rézgálic így igen gyorsan feloldódik s ha van közötte valami szemét, vagy más oldhatatlan rész, az benne marad a zsákba s nem kell félni, hogy a permetező porlasztó makkját eldugaszolja. Most közönséges oltott meszet teszünk egy másik zsákdarabba s a rézgálic oldatba rázogatjuk, míg a mész kimosódik. A mennyiséget pontosan

* Mutatvány dr. Barna Baláznak ily czitű könyvéből, mely az E. G. E. kiadásában most jelent meg s lapunk mai számával az egyet alapító és rendes tagjainak tagilletményéből megküldetik. Szerk.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezc.

Magasított acél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest. V., Váci ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

meghatározni nem lehet, de általánosan annyi kilogrammot szoktunk venni, ahány kilogramm rézgálic volt. Ezután az oldatot erősen főkavarjuk s meggyőződünk, hogy az oldat nem maró hatású-e? Erre a célra veszünk a gyógyszer-tárból néhány fillérért „vörös lakmus papir“-t. Ha ebből egy darabkát az oldatba mártunk s a papir vörös marad, akkor az oldat még maróhatású, akkor még meszet kell adni hozzá addig, míg a papir megkékül. Az így készített oldattal nyugodtan permetezhetjük be a fák fiatal zöld részeit s nem kell attól félni, hogy a gyöngye zöld részeket leégeti.

A rézgálic vásárlásánál ügyeljünk, mert a nagy keresletnek örvendő cikket gyakran hamisítják, nehogy drága pénzen értéktelen anyagot vásároljunk.

Dohánylug-víz (Thanaton). A dohány egyik alkotó része a tudományosan „nikotin“-nak nevezett rendkívüli erős mérge. A különféle bogarak irtásánál ennek a növényi eredetű mérge anyagnak is fontos szerep jut. Régebben maga a gazda állította elő ezt úgy, hogy bizonyos mennyiségű dohányt néhány óráig vízben főzött s az így nyert sűrű, barna levét a lehűtés után felhígította s úgy használta a permetezésre. Ma a dohánygyárak, mint gyártási mellékterméket nagy mennyiségben állítják elő s „thanaton“ név alatt aránylag olcsón hozzák forgalomba.

A permetező oldatot úgy készítjük, hogy minden 100 liter vízre 2—3 klg. thanont s ugyanannyi klg. oltott meszet veszünk. Az egészet alaposan elkeverjük, azután a permetezővel napos időben permetezzük a megtámadott növényekre. Ha a permetezés után eső volt, újra kell permetezni, mert a víz könnyen lemossa az oldatot.

A thanont bádog dobozokban árulják és pedig 5 klg.-os (ára 6 korona) és 1300 grammos (ára 2 korona) dobozokban. Mivel, amint már említettem igen erős mérge, csak hatósági engedéllyel lehet vásárolni. Az engedélyt vagy a rendőrkapitányság, vagy a gazdasági egyesületek állítják ki s igazolják benne, hogy a thanaton rovarirtáshoz szükséges. Ma már minden nagyobb dohánytőzsében, drogueriában, vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté“-nél (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.) kapható. Ha valaki nagyobb mennyiségben akarja beszerezni, legjobb a „Dohányjövédéki Igazgatóság“-tól (Budapest, II., Iskola-u. 13) hozatni.

A thanaton meleg helyen gyorsan erjedésnek indul s a bádog dobozt szétveti, ezért mindig hűvös helyen (pince) kell tartani. Külö-

nösen vigyázzunk arra, hogy olyan munkás, akinek a kezein esetleg nyílt, meg nem gyógyult sebek vannak, a thanatonnal ne foglalkozzon, mert a sebbe jutó thanaton könnyen megmérgezhetheti.

Szappan oldat. A közönséges mosó szappannal készült szappanos víz is hatásos védekező anyag s a mi fő, nagyon olcsó. Ha azonban ezzel akarunk permetezni, jobb ha a közönséges szappan helyett fekete vagy zöld szappant veszünk (kapható drogueriákban). Bármeielyik szappant vesszük is bizonyos mennyiségű vízben forraljuk és ne kavargassuk, mert ha kavargatjuk, erősen habzik. Az oldat készítésénél 100 liter vízre 1—2 klgm. szappant számítunk s akár langyos, akár hidegen használhatjuk permetezésre. Az oldat mindig bőven lepje el a permetezett fák, mert a növény leveleinek nem árt s így a kártevőket annál bizonyosabban teszi tönkre.

A szappanos lé hatását emelhetjük bizonyos anyagok hozzákeverése által. Így Delacrois a következő oldatot ajánlja:

Víz	100 liter.
Szóda	1 klg.
Zöld szappan	1 klg.
Petroleum	1 liter

Először 6—8 liter vízben a szódát és a szappant felforraljuk s egy forróvízes edényben a már említett módon felmelegített 1 liter petroleummal erősen elkeverjük s az egészet 92—94 liter vízzel felhígítjuk.

A „Schacht-féle gyümölcsfa carbolineum“. (Kapható Straub U. festékküzet. Budapest, IV. városház-u. 4.) Vízben könnyen oldható anyag, s minden gyümölcsfánál használható, kivéve a szilvát és diót. Háromféle alakban kapható:

Az „A“ jelzésű csakis szabadon álló gyümölcsfák törzsének és ágainak bekenésére szolgál, a fiatal hajtásokat és rügyeket elpusztítja.

A „B“ jelzésű fele vagy harmadrészből vízzel hígítva a lomb permetezésére alkalmas különösen levéltetvek, hernyók ellen.

A „C“ jelzésű a rovarok petéi ellen a törzs bekenésére való és pedig 8 liter méztejhez 2 klg. „C“ jelű carbolineum.

Másik ilyen carbolineum készítmény a „Neptun“, melyet az Andernach A. W.-féle asfalt gyár (Benel. a. Rein) állít elő s ajánl a különféle gyümölcsfakártevők ellen.

Nem tudom kapható-e ez itt valamelyik kereskedésben, de ha valaki kísérletezni akar vele, meghozathatja a következő címtől: A. W. Andernach. Benel. a. Rein. Használati utasítást a küldeménygel együtt küldenek.

Végül van egy ilyenemű magyar gyártmány is, amelyiknek meg van az az előnye a többiek felett, hogy ugyanazon anyag különféle higitással használható a gyümölcsfák ellenségei egyrésze és betegségei ellen. Ez a „Margitin“. Kapható Burger Frigyes drogueriájában Kolozsvárt. A kolozsvári gazd. akadémián eddig végzett kísérletek kitűnő eredményt mutattak a fűzetben említett esetek mindenikénél.

Hernyóenyv A különféle kártevők elleni védekezésnél igen fontos szerep jut a hernyóenyvnek is. Alkalmazzuk minden olyan kártevő ellen, amelyek nem tudnak repülni, hanem a fa törzsén másznak fel, hogy élelmüket megkeressék. A jó hernyóenyvnek a szabad levegőn nem szabad beszáradni, hanem lehetőleg huzamos ideig meg kell tartania nyulós, tapadós tulajdonságát, hogy a kártevő rovarok ne tudjanak rajta keresztül menni, hanem beletapodva elpusztuljanak. Nem szabad olyan anyagokat tartalmaznia, amelyek a fák egészségére veszedelmesek, vagy nem olyan mértékben, hogy ezt a tulajdonságukat kifejtthessék. Ha ez a két tulajdonsága meg van, a rovarirtás terén nagy hasznát vehetjük.

A hernyóenyvet házilag a következő módon készítjük: 50 deka repceolajban felolvasztunk 10 deka disznózsirt s ezt annyira melegítjük, míg egyharmada el nem párolog. Egy másik edénybe 10 deka terpentinolajban feloldunk 10 deka közönséges gyantát (kolofonium) s azután ezt hozzákeverjük a disznózsiros repceolajhoz. Ha nagyon sűrű, felmelegítjük s kevés repceolajat adunk hozzá; ha híg, addig főzzük, míg megfelelő sűrűségű nem lesz.

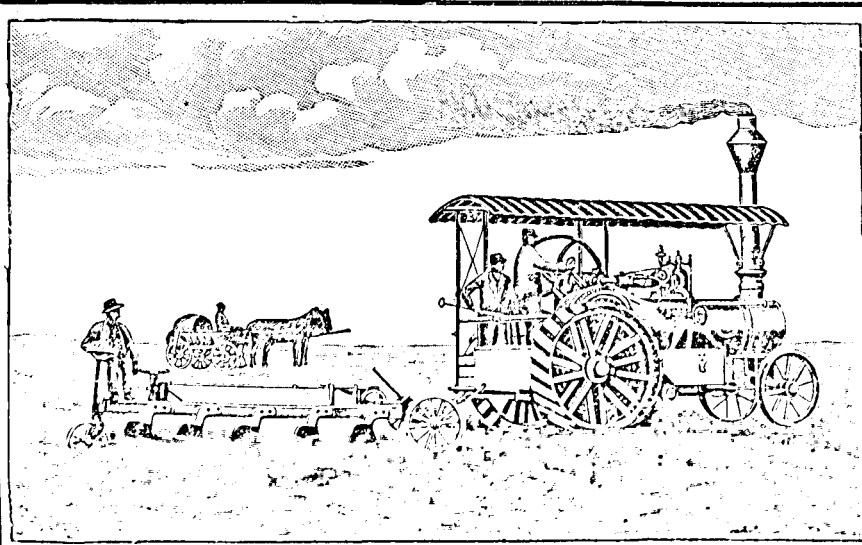
A Dr. Nessler-féle hernyóenyv áll: 500 gr. fehér gyantából, a melyhez 300 gr. repceolajat és 30 gr. disznózsirt adunk. A készítésénél az olajba feloldjuk a disznózsirt s abba beletesszük a gyantát s addig melegítjük, míg a gyanta felolvad.

Egy másik hernyóenyv: 500 gr. fehér gyanta; 400 gr. stearin olaj és 400 gr. disznózsir addig melegítve, míg a gyanta elolvad.

A ki nem akarja maga készíteni, ma már jó minőségű hernyóenyvet kaphat olyan nagyobb üzletekben, a hol kerti magvakat és eszközöket árulnak.

Külföldi kereskedők közül kitűnő hernyóenyv kapható J. Hitz-nél (Prága, Tuchmacher-gasse 9. neu) kilógrammjá 14—16 fillér.

A hernyóenyvet a fák törzsére kenjük fel és pedig körülbelül mellmagasságban. Az idősebb fáknál közvetlenül a megtisztogatott

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

sima kéregre, fiatalabbaknál egy kéreg papírost kötünk szorosan a törzsre s erre kenjük fel tenyérszerű széles szalag alakjában a hernyóenyvet. Ha a fa törzse hepe-hupás s a papíros nem simál hozzá, úgy, hogy a kártevők alatta elbujhatnának, akkor agyag és marhavérből készült keverékkel betapasztjuk az egyenetlenségeket s erre kötjük a papírost.

Időnként vizsgáljuk meg az enyvyűrűt s ha 8—10 hét múlva a felső részén száradó kéreg képződik, azt éles kéfével megvereggetve szaggassuk fel, hogy ismét megfeleljen a célnak.

Fogókötél. Rendeltetése az, hogy alkalmas teled és bábozódo helyül szolgáljon azoknak a kártevőknek, a melyek télire hasonló célból a fa törzsére huzódnak. A fogókötél alkalmazásánál alapfeltétel, hogy a fa törzsét, vastagabb ágait megtakarítsuk minden lehámló kéregdarabkától, zuzinótól, mohától, hogy így a különféle kártevők mind a fogókötélékbe huzódjanak.

Készíthetjük szalmából, papírosból, vagy a csomagoláshoz használt fagyapotról.

A szalmából laza kötelet fonunk s a fa derekán mellmagasságban 4—5-ször körületekerjük s a végét az utolsó karika alá szorítjuk. Előnye az, hogy elég laza, sok rés van körötte s a különféle kártevők szívesen keresik fel teledés, bábozódo céljából. Az anyag olcsó s mindenütt könnyen beszerezhető.

Ugyanilyen kötelet készíthetünk fagyapotról is vagy többszörösen összehajtogatott papírosból. Nagyon jó, ha a fogókötélet kéregpapírossal befedjük, úgy még szívesebben huzódnak meg benne a kártevők.

Ma már külön e célra készítenek két papírlémez közzé ragasztott hullámos papírosat.

A fogókötéleteket mindig abban az időben tesszük fel, amikor valamelyik kártevőnek a bábozódo ideje van és eltávolítjuk, mielőtt még a bábokból kifejlődnének az állatok. Természetesen ez csak úgy lehetséges, ha pontosan ismerjük a kártevők fejlődésmenetét.

Érdekes dolog az, hogy itt az oláhságon egyes vidéken a nép használja a fogókötéleteket anélkül, hogy a rendeltetését ismerné. Ugyanis, amint kérdezősködésekre elmesélték, — azt tartja a mende-monda, hogy „ha ősszel szalmakötélet kötnek a gyümölcsfa derekára s karácsonykor összeszedik és elégetik, akkor a következő évben jó gyümölcsstermés lesz“. Nagy szegyenkezve mondták el és siettek hozzá tenni, hogy „ez csak olyan babona“. Ki tudná megmondani ennek az okos „baboná“-nak az eredetét s én nem is világosítottam fel őket, mert féltő, hogyha megismernék a rendeltetését, nem csinálnák; de mert babona, mindenki csinálja.

Az állatorvosi első segély.

A sebről.

Nagyobb verőerek átmetszése után, ha az előbb említett vérzéscsillapító módok sem elegendők, mülegetesen kell beavatkoznunk.

A mülegetes beavatkozást orvos végezze. Laikus kezében sokszor kártékony lesz. Ha azonban az orvos szakavatott segélye késik, úgy hogy komoly veszély, az elvérzés lehetősége fenyeget, a két rossz közül a kisebbik rosszat választhatjuk s beavatkozhatunk tudatlan kézzel. Legalább is jó, ha az alábbiakban néhány mülegetes vérzés-csillapítási móddal megismerkedünk.

A végtagok nagy üteres vérzéseinél egy igen könnyű és egyszerű műtéttel rendelkezünk. Ez az *esmarchirozás*,* mely abban áll, hogy a vérző seb felett a végtagot egy fix kötéllal — legcélszerűbben gummiszalaggal — körkörösön leszorítjuk. Ekkor ugyanis a végtagban levő összes véredények a középen lefutó csonthoz nyomtatnak s így a kötés helyén bennük a véráramlás megszűnik. Sokáig azonban nem szabad az Esmarch-kötést fennhagyni, (két órán belül le kell venni), mert az egész végtag elhalhat.

Egyébként a legbiztosabb vérzéscsillapítási mód a vérző ér *lekötése*. Ez a műtét azonban gyakorlatot és négyobb körütekintést igényel. Rendes körülmények között a laikus nem is tudja meglátni a nagy vérömléstől a vérfolyás eredetét, lehet azonban olyan alkalom, hol valaki, empirikusan bár, alkalmazhatja e módot. Abban áll, hogy megfogva a vérző ércsonkot, egy tiszta selyem — szükség esetén cérna vagy spagát is lehet — hurokkal lekötjük. Ha semilyen kötőszerszel sem rendelkezünk, egész bátran bele lehet — tiszta kézzel — nyulni a vérző sebbe s ott tapintás utján felkeresni az elvágott éret, végét ujjal befogni s addig tartani, míg az orvos, vagy a kötőszerszel megérkezik. Sok embert és állatot sikerült már így a biztos haláltól megmenteni.

Előfordulnak kisebb, de igen makacs vérzések, avagy lesz eset, hogy kisebbszerű, de tartós vérzéssel találkozunk s semmiféle kötőszerszel sem rendelkezünk. Ilyenkor jól hasznát vehetjük a *tüzes vasnak*. Vasat izzítunk s az izzó vassal érintjük a sebfelületet. A sebből ömlő vér megalvad, a sebszélek és felület megszengenedik s egy — a forróság által — desinficiált szilárd réteg keletkezik a seb felett, mely elég jól helyettesíti a kötést.

A hőt felhasználhatjuk vérzés csillapításra *forró víz* alakjában is. Hatása ugyanaz mint a tüzes vasé.

Kevésbé hatásos, de kisebbszerű vérzéseknel jó eredménnyel használható a *hideg, jeges vagy hidegvizes borogatások* alakjában. Specifikusan jó hatása ez pl. az orrvérzésnél.

Ismeretesek továbbá az ugynevezett *vérzés csillapító szerek* (stypticumok), melyek azonban 1. hatásukban meglehetősen bizonytalanok s éppen azért az orvos csak ritkán és csakis specialis esetekben használja; ** 2. mérgek s így a nagy közönség nem igen juthat hozzájuk. A teljesség kedvéért említem tehát csak meg, hogy a leggyakrabban használatos ilyen vérzéscsillapító orvosságok az ergotin, lapis, ferrum sesquichloratum, töménysavak, arnica stb. Ezeket azonban, ismétlem, csakis orvosnak szabad használni s az sem igen használja, mert több kárt okoznak, mint a mennyit használnak. Ilyen szerekkel hokuspokusznak a különböző kurnzslók és nénemasszonyok. Ezek nekimennek velük a sebnak s összeégetik nemcsak a sebet, hanem a sebkörüli testrészeket is. Ilyen dolgokat tehát ne használjunk!

Összefoglalva: a vérző sebeknél, amint már tudjuk, a tennivaló a seb kitisztogatása után a következő: nyugalom, fedő és szorító kötés, esetleg tömeselés (tamponirozás); nagyobb verőeres vérzésnél az ér lekötése, avagy ha lehet, (végtagoknál) az esmarchirozás.

Meg kell még emlékeznem itt egy igen egyszerű fogásról, melylyel vérzésnél sokszor jó eredményt érhetünk el, főleg kis állatokon. Használhatjuk ott, hol kötéllal nem rendelkezünk. Abban áll, hogy a vérző testrészt magasra emeljük, míg az állat teste sokkal alacsonyabb helyzetben marad. Emberen ezenkívül jó hatással bír az alkar és a kéz vérzésénél a kar könyökben való erős behaj-

* Nevét Esmarch orvosprofesszor után nyerte.

** Így embereknel előfordul egy betegség, (állatoknál nem igen észlelhető) mely alban nyilvánul meg, hogy az illető ember gyakran és megdöbbentő mértékben vérzik, a legkisebb seben vagy az orrán át. Ez az ugynevezett hemophilia s itt szoktak használni specifikus stypticákat.

lítása; felkarvérzéseknél a felkarnak a törzshöz való szorítása.

Ennyiben tehát nagy általánosságban megismerkedtünk a vérző sebbel való elbánással. Meg kell még azonban emlékeznünk egyes speciális és gyakrabban előforduló vérzésekről is.

A *fej belső vérzése* ugyan ritkábban fordul elő, kiterjeszkedem mégis rá, mert gutaütésnél vagy erősebb külső erőművi behatásra (ütés, esés stb.) bekövetkezik. Ilyenkor az általános gyengeség jelein kívül az orron és fülön keresztül észlelhetünk vérfolyást. Mást ilyenkor nem igen tehetünk, minthogy az állat fejét igyekszünk minél magasabbra helyezni és jó hatással van a jeges borogatás is.

Az *orrvérzés* gyakrabban fordul elő. Rendesen nem igen veszélyes s elvérzésre nem vezet. Az erősebb orrvérzés azonban igen aggasztónak látszik s az állattulajdonos rendszerint meglehetősen meg is szokott ijedni. Ismételjük, hogy erre ok nincs.

Kezelésénél a legfontosabb nyugalom. Hideg borogatást teszünk a beteg állat homlokára és orrára, azután nyugton feküdni hagyjuk. Ha a vérzés nem igen szűnik, tiszta vattából gömbölyű dugaszt, tömeszt (tampon) készítünk s azzal a vérző orrnyílást bedugaszoljuk. Egy-két óra múlva kivehetjük e tömeszt (tampon), a vérzés nem fog ismétlődni. Előfordul orrvérzésnél — főleg szarvasmarhán — hogy a vér hátul a szájba is átfolyik. Ha ez igen erős, szokták hátul a szájon keresztül is egy ilyen tömeszt bevezetni az orrba. Ezt a műtétet azonban orvoson kívül aligha végezheti valaki és miután a szájba való vérömlés sem nagyon veszélyes, legjobb meg sem próbálni e beavatkozást.

Meg kell említenem — és ez igen nagy fontossággal bír — hogy a ló, bonctani alkotása folytán, csupán az orrán keresztül vesz lélekzetet. *Ha mindkét orrnyílását betömnénk*, a száján keresztül nem tudna annyi levegőt felvenni, mely az életre elegendő volna és *megfulladna*.

Ezért lónál az orr bedugaszolásától lehetőleg eltekintünk és csupán akkor hajtjuk végre a fentírt műtétet, ha minden egyéb mód csütörtököt mondott s ekkor is *csakis egymásután*, nem egyszerre.

Előbb az egyik orrnyílást tömjük el s egy bizonyos idő múlva, ha a másik orrnyílás vérzése nem szűnik, tömeszeljük el azt is, *de csak akkor, ha már az elsőből kivettük a tömeszt*.

Ismétlem, ha valaki lovának mindkét orrnyílását betömné, úgy megfullasztaná azt.

A *tüdővérzés* állatoknál nem igen gyakori. Felismerhetni arról, hogy a száj vagy orrból (vagy mind a kettőből) élénk világos piros, habos vér ömlik s hogy az állat többször köhög. Az állatot ilyenkor nyugodtan lefektetjük, mellkasára hideg borogatást teszünk s eléje jeges vagy igen hideg vízzel telt vedret állítunk, hogy abból a vizet szopogathassa.

A *gyomor és bélvérzés* állatoknál aggasztó arányokban szintén ritkábban fordul elő s ha elő is fordul, mindig bevárhatjuk az állatorvosi segélyt. Egyébként ugyanugy járunk el mint a *tüdővérzés*nél, csak hogy a hideg borogatást nem a mellkasra, hanem a hasra tesszük. A gyomorvérzésnél a szájon keresztül kerül napvilágra a vér s ez ilyenkor sötétszínű, esetleg darabos és gyomortartalommal (hányadékkal) kevert, továbbá jellemző savanyu szaga van. Főleg kis állatoknál észlelhető, pl. kutyáknál, macskáknál stb. A bélvérzésnél a vér a végében keresztül ömlik. Ilyenkor jó hideg vizes ruhát szorítani a végéből nyílásba.

Az *ivarszervek vérzése* himnemű állatoknál igen ritka, nőneműeknél rendszeren elvetéleskor észlelhető. Ha előfordul, minden, amit tehetünk, az állatorvos megérkezéséig, a hideg alkalmazásában áll (úgy mint a bélvérzésnél).

Belső nagy vérzések is előfordulnak, ezekkel szemben azonban többnyire tehetetlenek vagyunk s itt sem mondhatók egyebet, mint nyugalom és hidegborogatás.

Jelük valamely külső erősebb behatás (ütés, esés stb.) után gyorsan fokozódó gyengeség, u. n. elesettség s a bőr és a szem, száj, orr, nyálkahártyáinak hirtelen elfehérlése.

A sebek harmadik főtulajdonsága, amint említettük, a *látongás*. Ezt a sebszélék egyesítésével szüntethetjük meg. Közelíthetjük a sebszéléket kötés útján is. Alkalmazhatunk rá tapasztokat, úgynevezett flastromokat, legcélszerűbb azonban a seb összevarrása.

Ez azonban már teljesen orvosi műtét s a laikus sokszor kárt okozhat vele. Semmi esetre sem ajánlhatom s felesleges már azért is, mert a seb összevarrása mindig megvárhatja az orvost. Megjegyzem, hogy nem minden seb alkalmas a varrásra s azt megítélni, hogy egy seb varrással vagy anélkül gyógyul-e jobban, előnyösebben, csak az orvos tudja.

Varrni selyemmel szoktak, szükség esetén megteszi a kifőzött cérna vagy vékony spárga is. A varrás úgy történik, hogy kisebb darabokat veszünk a varróselyemből s azt tüvel áthúzzuk a seb közepétáján a két sebszélén. Azután a tűt kihuzva a selyemből, egyszerűen csomóban összekötjük a selymet.

Ügyelnünk kell arra, hogy a két sebszélén a töszurás egymással arányban álljon, hogy a sebszélék egy egyesüljenek egymással, mint a sebzés előtt és végre, hogy a varrásnál a bőr bele ne türemkedjen a sebbe. Ismétlem azonban, hogy csak a végső szükségben alkalmazzuk, mert ügyetlen varrással már sok kárt okoztak és az orvos is töprenkedés útján állapítja meg, hogy hol, hogyan és milyen varratot helyezzen el, hogy a seb szépen és gyorsan gyógyuljon be.

(Vége.)

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ Mikor etessük és takarítsuk a fejős tehenet? Bár úgy erre, mint hasonló fontos kérdésekre tejgazdaságról szóló könyvek is kellő tanácsot adnak, sokszor látjuk mégis, hogy tehenészetekben etetnek, tisztogatnak fejés előtt közvetlenül, fejés után, sőt takarmányoznak fejés alatt is, használván egyben igen gyakran rossz és szennyes fejő- és takarító-eszközöket s nyujtván a száraz takarmányt, nem ritkán óriási por felverésével.

Pedig már kísérleti eredményekből is ismeretes, hogy nem mindegy az, hogy hogyan, miképpen, mikor, mily körülmények között fejünk, takarítunk, sem a nyert tej mennyiségére, sem annak minőségére, de sőt nem mindegy az az állatra s a fejő személyre nézve sem.

A többi között egy legújabb amerikai idevágó vizsgálatból is kiderült, hogy a fejősnek a fejésközben való mindennemű zavarása, tehát a takarmányozása is, hátrányos, nemcsak azért, mivel két irányban van figyelme lefoglalva, hanem azért is, mivel a száraz takarmány fejés előtt röviddel a jászolba szórva s fejés alatt fogyasztva port ver fel, mely a tejbe száll s azt igen sokféle és nagyszámú rontó gombákkal árasztja el. Így van az akkor is, ha röviddel a fejés előtt vakarjuk, keféljük a tehenet.

A vizsgálatokat végzett *Stoking* úgy találta, hogy az etetés előtt fejt tej minden köbcentiméternyi mennyiségében csak 2096 baktérium volt s ezek között 790 savanyító és 108 elfolyósító baktérium, holott az etetéskor fejt tej akkora mennyiségében 3506 baktériumot talált és pedig ezek közt 1320 tejsavanyító és 196 elfolyósító baktériumot.

Úgy találta egyben, hogy közvetlenül a fejés előtt vagy alatt takarított tehének szennyese a levegőből a tejbe nagymennyiségben belejut, jóval azelőtt vagy azután ellenben önként is érthetően kevésbbé vagy éppen nem s kimutatta még, hogy a fejés előtt

nedves kendővel horpaszain, hasán, tőgyén jól letörölgetett tehén tőgyéből nyert tej baktériumokban, szennyben jóval szegényebb volt, mint a le nem törölgetetté.

Megállapította végre, hogy a fejtéskor az első tejsugárnak a földre fejése előnyös, az így nyert tej t. i. nem tartalmaz annyi tejrontó gombát, mint az ellenkezőképp nyert.

Hogy jó fejő, gyűjtő-, szűrő- és takarító-eszközök lényeges előnyt nyujtanak e tekintetben is, azt nem kell külön hangsúlyoznunk. *n. r.* (Mezőgazdák).

+ Sertések erőtakarmánnyal való etetése. Bajorországban e tekintetben kísérleteket végeztek és ezekből kitűnt, hogy az állatok az erőtakarmányt, korpát és darát, amely az elporzás megakadályozása céljából kissé megnedvesített, jobban emésztik, ha külön magában etetik fel és nem párolt burgonyával keverve, amelyet pép alakjában adnak nekik. Ha ellenben az egész takarmányt összekeverték, akkor a durván darált árpa fele emésztetlenül hagyta el a végbél. Ez a jelenség úgy magyarázandó, hogy az állatok a darát a nedves takarmánnyal egészen lenyelik és nem rágják meg, míg szárazon való etetés esetén jól megrájják és megnyálkazzák. A fiatal sertéseknél feltétlenül szükséges, hogy a darát szárazon etessük fel, hogy a rágószervek jól kitejlődjenek és az állatokból jó takarmányértékesítőket neveljünk.

+ A szeszmoslék, mint ártalmas takarmány. Oly helyeken, ahol az állatok télen át szeszmoslékot kapnak, előfordulhat az, hogy a moslékkal etetett állatok az etetés első napjaiban megbetegednek. Sok helyen ugyanis a destilláló készülékek rézből vannak készítve, amelyeken azon idő alatt, míg használatban nincsenek, oxidálás folytán rézrozsda (zöldgálic) képződik, mely az első használat alkalmával feloldódva a moslékban elvitetik. Az állatokkal feletett ilyen szeszmoslék — mint az már gyakrabban előfordult — éppen olyan betegséget okoz, mint bármely más rész-tartalmu takarmány. Ezt elkerülendő, célszerű lesz oly helyeken, ahol a destillátorok rézből vannak és nem eléggé ónozottak, az első nap nyert moslék azon részét, a melyik először folyik el, fel nem takarmányozni. A legtöbb helyen ugyan a szeszmoslék első etetése sem okoz semmi bajt. ennek oka abban rejlik, hogy kezdetben az állatok nem fogyasztanak nagyobb mennyiségű szeszmoslékylt és az esetleg feloldott rézrozsda a moslékban annyira higitott oldatba jut, hogy az állatok szervezetére semmiféle káros hatással sem lesz.

+ A levéltetvek elleni védekezés. A levéltetvek ellen való védekezésre May gyümölcsstermelési technikus a „Landwirthschaftliche Zeitung für Westfalen und Lippe“-ben a kvassia-főzettel való permetezést ajánlja. E célból 1½ kilogramm kvassia-forgácsot (amely drogériákban kapható) 5 liter vízbe áztatásra 24 órára beállítunk és azután 1 óráig alaposan főzzük. Hogy a durva részeket visszatartsuk, a főzetet szűrőkendőn átöntjük. Azután 2½ kilogramm kenőszappant 5 liter vízben feloldunk, a két főzetet összeöntjük és vízzel 100 literre higitjuk. Az így nyert kvassia-főzetet önműködő hordható permetezővel, a melynek szórója kell, hogy erős sugarat szolgáltatson, a levéltetvek elpusztítására használhatjuk. Ezt a szert legjobb a késői élutáni órákban alkalmazni, hogy a főzet elég beható hatást fejtsen ki és ne párologjan el gyorsan. Ahol lehetséges, a megtámadott ágakat a főzetbe mártjuk. Ez a kvassia-főzet egész nyáron át eltartható, anélkül hogy hatását elveszítene. Továbbá ajánlatos ott, ahol vízvezeték, elosztóval ellátott cső, vagy más erős fecskendő áll rendelkezésre, a szabályszerű fecskendezés hideg vízzel reggel és estefelé. A hideg vizet nem szeretik a levéltetvek téli potóival ellopott hajtásokat (fekete, puskaporhoz hasonló poték a bimbók közelében) ajánlatos levágni és elégetni.

+ A tehéntartás alapelvei. Mindenek-

előtt teljesen hamis az a feltevés, hogy az a tehén, amely rendkívül nagy zsirtartalmu tejet szolgáltat, egyuttal a legjobb tehén is. Nem az a fontos, hogy valamely tehén sok zsirt olosón szolgáltatassa. Ha teheneinket nem használjuk tenyésztő célra, akkor a gazdálkodóra nézve közönyös, hogy honnan származik a tehén és milyen formájú, csak dusan jövedelmezzen. Azonban helytelen dolog volna, ha olyan tehének után, amelyeknek rendkívüli a szolgálománya, azonban származás és forma tekintetében kívánni valót hagynak hátra, tenyészborjukat is nevelnénk. Az istállótulajdonos véssé emlékezetébe a következő alapelveket: 1. A bika a fél nyáj. 2. csak a legjobb tehének borjait tartsuk meg. 3. Adjuk el az összes rossz borjakat, úgy akkor, ha kevés tejet szolgáltató anyáktól származnak, mint akkor, ha külsejükben hiányokat veszünk észre. 4. Tartsuk a nyáját mindig jó egészségben. 5. Etessünk és fejjünk szabályszerűen, meghatározott időben. 6. Csak jó takarmányt etessünk és gondoskodjunk jó tisztaság vizről. 7. A borjukat tartsuk mindig jó fejlődésben. 8. Ne etessünk fel ma meleg, holnap hideg tejet. 9. Ha jó tejelő borjut akarunk kapni, akkor gondoljunk arra, hogy az anya jó tejelő legyen és olyan bikával fedeztessük, amelynek hosszu a teste és domborúak a bordái. 10. A borju állapota mindig jele annak, hogy mily kondicióban van az állat, ezt ne felejtjük el. 11. Ugy igyekezzünk, hogy teheneink télen teljes tejszolgáltatókésségük legyenek, mert ebben az időben legjobban fizetik meg a tejet. 12. Igyekezzünk összes szénaszükségletünket magunk természeteni. 13. Igyekezzünk a sovány tejet lehetőleg drágán értékesíteni. 14. A tejgazdasággal igen előnyösen összeköthető a sertésenyésztés és hizalás.

+ Állatok ivóvizének hőmérséklete. Nem egyszer megesik, hogy állat, de különösen lóállományunk egyszer csak télen át elkezd betegeskedni s bélgörcsökben (kólika) nem egy állatunk el is hull. Sok gazda nem tudja a baj okát s a legszorgosabb gondozás mellett sem képes megelőzni a bajt, még pedig azért, mert csirájának okát másban keresi mint amiben rejlik. A téli kólikát százeset közül kilencvenben a tulságosan hideg ivóvíz okozza, mert a kutviz télen át, kivált ha a kut nem elég mély és nyitott, igen könnyen kihűl s lovaknál már a +5° R. viz elegendő arra, hogy a bajt előidézze. Azért nagy gondot fordítsunk e részben télen át az istállókra és ólakra, mert korántsem elég azon intézkedés, hogy az ivóvizet, mielőtt azt az állatoknak nyujtanánk, az istállóban egy ideig állni hagyjuk, mert ezáltal a víz legfeljebb egy-két fokkal emelkedik hőmérsékletében, de másrészt áporodott lesz s az állatoknak szomját kellőleg nem oltja, nem frissíti őket, sőt igen gyakran hasmenést is idéz náluk elő. Az állatok ivóvize kell, hogy legalább is +8° R. legyen télen át s ezt úgy érhetjük el legkönnyebben, ha meleg vizet tartunk kéznél s avval hirtelen melegítjük fel, hőmérő szerint a hideg vizet. Csekélynek látszó okok gyakran nagy okozatokat szülnék, azért a gazda szeme mindenütt ott legyen, nehogy gondatlanságának és nemtörődömségének kárát vallja.

EGYLETI ÉLET.

Az E. G. E. kolozsvármegyei gazdasági szakosztályának intéző-bizottsági ülése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsmegyei szakosztályának intéző-bizottsága 1907. évi december hó 18-ik napján tartotta ülését.

Felen voltak: Gróf Bánffy Miklós főispán elnök, Dózsa Endre cs. és kir. kamarás alispán alelnök, Lészay Ferenc, Gaál Elek, dr. Pavlik Sándor, Gaál Jenő, Wolszky Győző, dr. Szentiványi József, Ritter Gusztáv, Staub János, Bárdos Péter, Nagy János bizottsági tagok és Csécer Lajos, mint a szakosztály i. előadója,

1. Elnök az ülést megnyitja és ezután felolvastatik a múlt ülés jegyzőkönyve. Annak hitelesítésére elnök dr. Pávik Sándor és Nagy János tagokat kéri fel. — Tudomásul szolgál.

2. Előadó jelenti, hogy a földmiv. miniszter megküldte a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szóló 1907. XLVI. t. cikket, és javasolja, hogy az említett t. cikk küldessék meg a kolozsmegyei járáások főszolgabiráinak a további intézkedések megtétele céljából. — Tudomásul szolgál.

3. Olvassatik a Miniszter leirata a méhészeti vándortanításokról, hogy azokat csak a jövő áprilisban tarthatja meg az illetékes vándortanító — Tudomásul szolgál.

Ezzel kapcsolatban Nagy János jelenti, hogy az erdélyi részek részére egy orsz. méhészeti kiállítás készül s előre is kéri a szakosztály támogatását. — Tudomásul szolgál.

4. Ismertetik a földmiv. miniszter leirata az Amerikából tömeges visszavándorlók munka biztosítása ügyében. — Elnök tudomásul adja, hogy e tárgyban a törvényhatósági felterjesztés megtéte.

5. Olvassatik a Miniszter leirata, mely szerint a tuberkolin ára leszállítatik. — Tudomásul szolgál.

6. Olvassatik az előadó által a földmiv. miniszternek a kertésztanulók képzéséről szóló szabályzata. — Tudomásul szolgál.

7. Ugyancsak a földmiv. miniszternek a szőlővesszők és ojtványok eladási hirdetéseit tartalmazó leirata. — Tudomásul szolgál.

8. Előadó jelenti, hogy a földmívelésügyi miniszter az 1907. évi termés-statisztika tárgyában statisztikai űrlapokat küldött a szakosztályoknak, melyek megküldettek a kolozsmegyei járáások főszolgabírói hivatalának azzal a kéréssel, hogy azt kitöltve juttassák közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz Budapestre. — Tudomásul szolgál.

Tárgyaltatott ezek után Kolozsvármegye köztörvényhatóságának átiratai:

9. A megye községeiben tapasztalt legelőhiány ügyében az előadó javasolja, hogy az irányú főszolgabírói jelentések megbeszélésére és sürgős javaslat tételére saját kebeléből egy elnöki uton összeállítandó albizottságot küldjön ki és ennek jelentése után tegye meg a szakosztály a szükséges intézkedéseket és miniszteri felterjesztéseket — Elhatározottatott.

10. Az életszükségletek kielégítésére szolgáló cikkek drágulására vonatkozólag előadó javasolja

a) Az élelmiszerek tömeges és olcsó előállításának előmozdítását s ezen célból az olcsó és kényelmes gazdahitel állami szervezését.

b) A termelő és fogyasztási szövetkezetek létesítését s ezzel kapcsolatban a közvetítő kereskedelem megrendszabályozását.

c) Kéressék egy erdélyrészi növénytermelési kísérleti állomás felállítása, hogy a gazdák megismerkedvén az újabb fajtákkal stb., a célszerűbb termelés előmozdítható legyen. — Ilyen értelemben átirat elhatározottatott.

11. A zöld (szőlő) ojtások tárgyában kiadott hirdetményt a bizottság tudomásul veszi.

12. Olvassatik a mező örményesi járás főszolgabírájának átirata, amelyben utal a községben elharapódzott gabonauzsorára, s ennek megakadályozására ajánlja a gabonaraktárak felállítását állami támogatás mellett. Lészay Ferenc felszólalásában célszerűbbnek tartja a községi kölcsönraktárak felállítását és utal arra, hogy ezen intézmény már több községben létesült és nagyon jól bevált, ilyenformán reméli, hogy hamarosan megszűnne a gabonauzsora. Dr. Pávik Sándor felszólalása után — a bizottság ilyen értelemben határoz, s tudomásul szolgál.

13. Előadó jelenti, hogy Bátos község szakosztályi tagul jelentkezett. — Örvedetes tudásul szolgál.

14. Jelenti továbbá az előadó, hogy Kolozsmegyében a télen rendezendő háziipari tanfolyamok és népies gazdasági előadások költségeinek fedezésére Darányi miniszter 250 kor. segélyt adott. — Örvedetes tudásul szolgál.

S elhatározottatott, hogy e télen Türebén és Mákon hat hetes fafaragó tanfolyam, Szucsákon hat hetes kosárfonó tanfolyam tartatik. Később jelentkezett négy öt községben egy-egy hetes kefekötő tanfolyam szerveztetik. A népies gazdasági előadások tartására a kolozsvári gazd. akadémia tanári kara kéretett fel s vasárnaponként a megye tíz magyar községben tartunk előadásokat különösen súlyos tekintve a tejgazdaságra, tejszövetkezetekre és a takarmánytermelésre. — Tudomásul szolgál.

15. A községek legelőrendtartásainak albizottsági munkájáról jelentés tételik. — Tudomásul szolgál.

16. Előadó jelenti, hogy Hidalmáson okt. 13-án tartott gyümölcsbemutató eredményes volt és a felmerült 60 korona költséget a szakosztály fedezi. — Tudomásul szolgál.

17. Végül jelenti az előadó, hogy a járási állatdilizások az érdeklődés és siker jegyében fejeződtek be. — Tudomásul szolgál.

18. Az indítványok kapcsán Ritter Gusztáv ajánlja a »Jonathán« és »Báldvin« almáknak szélesebb körben való termesztését, amennyiben a nevezett féleség a vidéken uralkodó klímát szereti és tartósság, jóság tekintetében az első helyen áll. — Köszönettel tudomásul szolgál és szaklapban való ismertetése határozottatott.

19. Előadó utal a tárgyalás 2., 9., 10., 12. pontjában felmerült fontos közgazdasági ügyekre, a melyek elintézése a szakosztály erejét esetleg felülmulják, tekintve, hogy kivált a Mezőségen a mezőgazdaság hathatos állami tevékenység dolga s a magyarság ügye (lásd Bethlen István gróf a Mezőség és az Erdélyi Magyarország) című tanulmányát, igen fontos, hogy az állam legalább a Mezőségre olyféle közgazdasági intézkedéseket tegyen, mint pld. a Székelyföldön akár úgy, hogy Kolozsvárt a Székelyföldi kirendeltségnek egy expozitúráját állítja fel, akár pedig Kolozsvárt és megyében lakó földmiv. állami közegek összevonásával kooperált munkásságával kezdje meg a mezőszégi magyarságot ismertető oktatást.

Határozottatott, hogy ezen ügyben az Erdélyi Gazdasági Együlethez intéztetik átirat.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A vetések állása. A földmívelésügyi miniszter a gazdasági tudósítóknak december tizenötödikéről szóló jelentése alapján a következőkben ismerteti a vetések állását:

A lefolyt egy havi időszak időjárása a mezőgazdasági munkálatokra: szántás és vetésre, ugyszintén a szőlők takarására, valamint a répa kiszedésére és elvermelésére nagyobbára alkalmas, sőt a hol tulságos esőzések nem voltak, kedvezőnek mondható. A vetési munkálatok, bár a rendes időszagnál jóval későbbben, de azért nagyobbára befejeztettek; igaz viszont az is, hogy az elvetett mag nem mindenütt kelt ki, sőt több vidéken, a hol a még száraz talajba lett elvetve, a mag részben még ma sem kelt ki, vagy csak az utóbbi napokban kezdett ritkán és toltosan kelni. Egyes helyeken csirázásban van az elvetett mag és mert a késői kelés következtében nagyon sok a zsenge vetés is félé, hogy a bekövetkezett hidegebb időjárás a tulságos nedves, vizes talajban lévő vetésekre káros hatással lesz. A már bokrosodásnak indult s megerősödött szép sűrű vetések a hideg időt kevésbé sinylük meg. bárha ezeknek sem használ a hirtelen beállott fagy. A rendkívül abnormális időjárás tekintetbe vételével, mely a szántás és vetési munkálatokat az egész ősz folyamán oly annyira befolyásolta, a mezőgazdasági állapot is igen különböző. Aránylag még a legkielégítőbb az állapot a Duna jobb és balpartján, eléggé tühető a Duna-Tisza közén s a Királyhágón tuli részeken, valamint a Tisza felső részeiben, kevésbé kielégítő a Nagy-Alföldön, a hol a vetések jobbára csak december hó első felében kezd-

tek kelni s a hol ma is alig lehet látni szép sűrű, zöld vetést. Minthogy a sok csapadék a rovarok és férgek pusztulását előmozdította, rovar- és egérkárról jelenleg alig hallani már panaszt. Így tehát az erősebb vetések, melyek üde zöld színűek, már nem, vagy csak helyenként a dombosabb vidékeken szenvednek rovaroktól és férgektől. Takarmány hiánya miatt egyelőre kevés panaszt lehet hallani, bár tagadhatatlan, hogy takarmány dolgában az idén a gazdák helyzete a szokottnál valamivel kedvezőtlenebb, miért is a gazdák jó beosztásra és takarékosagra utalvák.

— A földmívelésügyi miniszter angol kiadványai. Darányi földmívelésügyi miniszter intézkedett az iránt, hogy közérdekű kiadványai, főleg azok, a melyek a legalkalmasabbak arra, hogy a rólunk terjesztett rossz híreket megcáfollják, az angolok részére is hozzáférhetőkké tétessenek. Ebből a célból egyrészt több angol előkelőségnek, a kik hazánk vagy egyes szakkérdések iránt érdeklődtek, megküldött több kiadványt, másrészt a Hungary című angol folyóiratban közzétette az angol nyelvű kiadványok címét.

— Állatbiztosító szövetkezetek a székelyföldön. Marostorda vármegyében a székelyföldi kirendeltség közreműködésével e hó folyamán a következő állatbiztosító szövetkezetek alakultak: Marosvásárhely, Nagyernye, Rigmány, Szentgerice, Kisgörgöny, Csóka, Vaja, Göcs, Szöknéd, Ákosfalva. Az állatbiztosító intézetek alakítása iránt Erdélyben nagy érdeklődés mutatkozik.

— A kolozsmegyei téli akcióra ezuttal is megnyerte Darányi miniszter ur támogatását az E. G. E., amely szakosztálya közbejöttével: Mákon ismétlő 6 hetes fafaragó tanfolyamot rendez, ugyanilyent kezdeményez Türeb községben, Szucsákban 6 héten át kosárfonás tanítatik, Bácsban pedig szövetkezeti kosárfonó műhely állítatik fel. Öt-hat községben egy-egy hetes kefekötő kurzusok tartatnak. A népies téli gazdasági vasárnapi előadások a kolozsvári gazdasági akadémia tanárainak közbejöttével Válaszut, Bonczhida, Bács, Szucsák, Méra, Mocs, Nagysármás, Mezőörményes, Nagy-Petri, Nagyalmás, Bikal, Kettesd községekben tartatnak — e télen különös tekintettel a falusi tejtermelés, tejszövetkezetek, s most takarmány termelés előmozdításain. Megjegyezzük, hogy most Kolozsvár környékén nem illusoriusok ilyen falusi tejszövetkezetek létesítése, mert a novemberben megalakult kolozsvári tejszövetkezetet bármennyi jó falusi szövetkezeti tejet, vaját stb. elbir. A szakosztály már előkészítette ilyen szövetkezetek alakulását Szucsák községben, Szent-Mihálytelkén pedig a környékbeli 3 község bevonásával bivalysajt termelő szövetkezet alakul Szereday Aladár nagybirtokos, orsz. képviselő és Kövály Artur főszolgabíró támogatása mellett.

— Mezőgazdasági érdekképviselő. A Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ugyanazon gyűlésén, a mezőgazdasági érdekképviselőt ügyét is tárgyalták. Szilassy Zoltán indítványára a gyűlés kimondta, hogy a mezőgazdasági érdekképviselőt törvényhozási rendezését a f. évi június hó 15-én tartott végrehajtó-bizottsági ülésben hozott határozat értelmében mielőbb megvalósítandónak óhajtja. Ez okból felkéri a földmívelésügyi minisztert, hogy a mezőgazdasági érdekképviselőt szervezésére alkalmas törvényjavaslatot a szövetséghez tartozó és egyénként megnyilatkozott gazdasági egyesületek többségi álláspontjának megfelelőleg mielőbb kidolgoztatni és azt a G. E. O. Sz. nek tárgyalás és véleményezés végett küldje meg. Elhatározta a gyűlés azt is, hogy kamarai székhelyek dolgában csak a javaslat benyújtása után történjék döntés.

— A tejgazdasági kongresszus határozatai. A pécsi, ez idén tartott tejgazdasági és tejszövetkezeti kongresszus jelentős határozatokat hozott, melyek megvalósulása esetén méltán várható a mezőgazdálkodás ezen ágának fokozottabb föllendülése. A kongresszus

határozatai két részre oszlanak: az egyik rész a tejgazdálkodás terén leszűrdött gyakorlati és elméleti ismereteket kívánja közkinccsé tenni, a határozatok másik része pedig el akarja háritani azokat az akadályokat, amelyek Magyarországon a tejgazdaságok szaporodása és fejlődése elé tornyosulnak. A kongresszus megfelelő végrehajtó szervezet hiányában egy bizottságot küldött ki, amelynek feladata a kongresszus határozatainak végrehajtására vonatkozó részletek megvitatása. Ez a bizottság a napokban tartotta első ülését gróf Benyovszky Móric, Baranya vármegye főispánja, elnöklete alatt a Köztelken s. elhatározta, hogy a kongresszus előadójának közreműködése alapján legközelebb részletes javaslatokat terjeszt az illetékes faktorok elé, főleg az alakítandó tejszövetkezeti középpontok, a nagyvárosok tejjel való ellátása és a tejhamisítás meggátlása tárgyában.

— A vetések állása és a gabonapiacz helyzete Romániában. A bukaresti konzulátusi jelentés e hó 2 ról a következőkben vázolja a román mezőgazdasági helyzetet és a gabonapiacz állását. Az idei tengeri termés igen gyenge eredménnyel járt, alig becsülhető a múlt esztendő termésének 40%-ára. Felső-Moldvában valamivel kedvezőbb volt a termés-eredmény, valamint 3—4 oláh kerületben, a királyság egyéb részén azonban a tengeri-termés határozottan rosznak mondható. Az őszielével bevetett terület 20—55 százalékkal kisebb a rendesen bevetett területnél. A talaj rendkívüli szárazsága megakasztotta az őszi vetőmunkálatokat, az elvetett mag pedig élet telően hevert a talajban, sem csírázásnak nem indult, sem gyökeret nem verhetett. November második felében beállott csapadékos időjárás valamivel kedvezőbb helyzetet teremtett. Ha az időjárás enyhe marad, a fagyok beálltával pedig hótakaró fogja borítani a vetést, az elvetett — hár csekélyebb — vetés tavaszra jó erőben fejlődhet tovább. A gabonapiacra hiányzik a megszokott élénkség, a vevők tartózkodók, ami a pénzügyi szükségben leli magyarázatát. A bankok nehezen adnak kölcsönt és így nagyobb vásárlások nem történnek. A spekuláció ily körülmények között csak a legszűkebb keretekre szorítkozik. A viszonyok különben az árakban is kifejezésre jutnak.

— A kendertermelés biztosítása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelésügyi és növénytermelési szakosztálya folyó hó 14-én Kerpely Kálmán elnöklete alatt népies ülést tartott, melyen Jeszenszky Pál előadó rámutatott a szépen fejlődő kendertermelésünket oly nagy mértékben veszélyeztető vetőmaghiányra. Legjobb kendermagot Olaszország termelt, ahol régebben 75—80 koronáért lehetett kendermagot szerezni, ma pedig a mag ára több mint 200 korona. Szükségesnek tartja előadó, hogy a földmívelésügyi kormány megfelelő intézkedéseket tegyen, ezért határozati javaslatot terjeszt be, amelyben annak kimondását kéri, hogy a földmívelésügyi kormány 1908-ra a belföldi vetőmagszükséglet fedezéséről és biztosításáról alkalmas módon gondoskodjék. A határozati javaslatot a szakosztály egyhangúlag elfogadta.

— Magyar lovak Törökországban. Konstantinápolyból írják: A hadügyminiszterium az Ertogrul gárdaezred részére 300 magyar katonaló szállítására szerződést kötött.

— Burgonyabehozatali tilalom. Candia szigetének kormánya az ottani osztrák-magyar konzul jelentése szerint a burgonyának Ausztria-Magyarországból való behozatalát megtiltotta.

— A kolozsvári gazdasági akadémiail ifjuság gazdaköre e hó 16 án *vita-estélyt* tartott, melyen felolvastak: Kerpely B. gazd. gyakornok a tejtermékekről, Hirschfeld J. III. e. hallgató a munkásviszonyok javításáról és Turcsa Sz. III. hallgató a cselédtörvényről: az akad. tanári kar néhány tagjának jelenlétében.

— Leölt baromfi szállítása Németországba. Kossuth kereskedelemügyi miniszter értesítette a posta (és táviró) hivatalokat, hogy ezentul nem csupán a Bajorországba vagy azon át szállítandó leölt baromfit tartalmazó csomagokhoz, hanem a Német birodalom bármely területére szóló ily küldeményekhez származási bizonyítványt kell csatolni, melyet a helyi hatóság állít ki.

— Műtrágyászati versenyek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a Műtrágyát értékesítő szövetkezettel, 1908. évben nagyszabású műtrágyászati versenyeket rendez. A kitűzött versenydíjak összege 9100 korona. A versenyben a következő növényekkel, illetve műtrágyázással lehet résztvenni. 1. Árpa 200 kg. szuperfoszfát alkalmazásával; 2. árpa 200 kg. szuperfoszfát és 50 kg. chil-salétrom; 3. zab 200 kg. szuperfoszfát; 4. burgonya 200 kg. szuperfoszfát és 80 kg. kén-savas ammoniak; 5. takarmányrépa 200 kg. szuperfoszfát; 6. cukorrépa 200 kg. szuperfoszfát; 7. cukorrépa 200 kg. és 100 kg. chil-salétrom alkalmazásával. A trágyanemek egy kataszteri holdra vonatkoznak és minden egyes növényfajta egy 500 koronás első, két 250 koronás második és három 100 koronás harmadik díj van kitűzve. A versenydíjakra pályázhat minden magyarországi gazda, aki e szándékát 1908. év január 20-ig az OMGE titkári hivatalánál bejelenti. A kísérleteket legalább egy katasztrális hold területen kell végezni úgy azonban, hogy a kísérleti föld mellett ugyanoly nagyságu föld trágyázatlanul maradjon. Az OMGE-nek jogában áll a versenyzőket ellenőriztetni.

— Internátus földmives gyermekek részére. Algyógyon internátus létesült árva gyermekek részére, mely gazdasági gyakorlati iskolával van kapcsolatban. A földmívelésügyi miniszter leiratban értesítette Ruffy Pál miniszteri tanácsost, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelőjét, hogy az algyógyi földmivesiskolával összekötött internátusba tizenkét árvagyermeket vétet fel.

— A szőlő állati kártevői. Az Ampelologiai intézet legutóbb megjelent évkönyvében néhány érdekes feljegyzés olvasható a szőlő állati kártevőiről. Istvánffy Gyula az intézet igazgatója gyűjtötte 1906-ban Magyarad mellett a szép nagy gyászincért (*marinius tristis*) mely ott az erdőirtás helyén telepített amerikai szőlő zöldhajtásait rágta. 1904-ben Pancsován a nagy mértékben elszaporodott paizstetű (*deconium persicae*) több helyen a szőlőt is ellepte. A paizstetvek váladéka a mézartalmat s a szőlő leveleit egészen bevonta, a tőke alatt földre csöpögött s ezen helyeken a korompenész elszaporodván, fekete mézzel vonták be a mézharmatos helyeket. A szőlőtermést így elrontítva kárrá tették. Szerencsére azonban érezhetőbb kárt csak kis területen okoztak. Itt kell megemlékeznünk még a szőlőkarókat pusztító bogarakról is, melyek álcái a karók földalatti részét pusztítják. Ezen bogarak egyike ujabban mint a szőlőnövényt megtámadó lépett fel. A valgus temipterus nevű bogárnak azonban csak az álcája kártékony a karók földalatti részeinek rágása által. A teljesen ép karót azonban ez sem támadja meg.

— Nincs hely Kanadában. A kivándorolni szándékozókknak figyelmébe kell ajánlani azt az ottavai jelentést, mely szerint a kanadai kormány sürgősen utasította összes európai megbizottait, hogy miután Kanadában már nincs kiosztásra alkalmas termőföld, azokat, akik oly reménnyel akarnak Amerikába vándorolni, hogy földet kapnak, világosítsák föl és beszéljék le kivándorlási szándékukról.

— A friz jutányésztés fejlődése. Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület több évvel ezelőtt meghonosította friz juhtenyésztését. Az egyesület a friz juhokat keresztezésre használja fel, amely célra annyira bevált, hogy az egyesület legutóbb is 17 drb. friz kos importálását határozta el. A kosok az egyesületi tagok között osztatnak szét.

— A filloxéra-vész. A Hunyadmegye-puji járásába tartozó Bajesd és Rusor községek szőlőiben a fillokszerát megállapították s e községek határát a földmivejésügyi miniszter zár alá helyezte.

— Keleti kivitelünkről. Most jelent meg a kereskedelmi miniszter kiadásában megjelenő „Közgazdasági Értesítő” című hetilapnak 50 ik száma. Kiviteli cégeinkre nagy értékkel bírnak a szaloniki-i és ruscuki piac válságos helyzetéről szóló közlemények; továbbá a belgrádi konzulátusnak Szerbiába irányuló kivitelünk ápolásáról szóló kimerítő jelentése, amely hasznos utmutatásokkal szolgál főként a szerbiai versenyviszonyok terén.

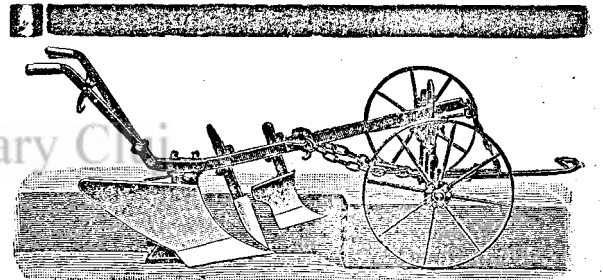
— A selyemtenyésztés 1907-ben. Ez idén az országban 1,407.155 kiló selyemgubót termeltek, ezért kifizettek 2,874,032 koronát, amelyből esik átlag egy tenyésztőre 35 korona kereset. A selyemtenyésztési akció kezdete óta termeltek az országban összesen 27,433.000 kg. gubót, ezért kifizettek 50,557.500 koronát, Az összes kereset pedig, melyet a selyemtenyésztéssel és selyemfonóiparral foglalkozóknak kifizettek: 75, 275.259 korona. A selyemtenyésztési akció szociális jelentőségét nagyban emeli az, hogy a földmivelő nép közvetlen aratás előtt, amikor leginkább pénzügyében van, jut általa keresethez.

A LAPPÉLÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Egyetememes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény testekkel. páncéllemezekkel

□ acél gerendelylyel

— állitható szarvakkal, önvezetéssel —

1801—II. Többvasú ekék.

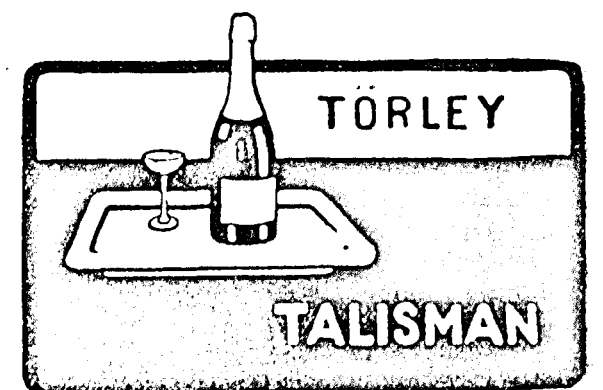
Finom-, szántás-, csukló-, rét boronák.

Háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviseletége
Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsonöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfial adnak véleményét. 1001

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona
összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 huzásban, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9.-	korona
16 „ „ „ . . .	8.-	„
19 „ „ „ . . .	7.-	„
23 „ „ „ . . .	6.-	„
28 „ „ „ . . .	5.-	„

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.- K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel,
június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel
október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.- K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évi valamennyi huzáson játszik.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Első és legnagyobb gőzmozdító és gőzgépgyár

Locomobil és gőzcsepplógépek,
szalmakaszók, járgány-csepplógépek, lámpa-csepplógépek,
szállító-robotok, szarkelások, kazánok és szarkelátok,
szénnyújtók, boronák, szervitógépek, Párizsi
kaplék, szénlevélgőz, rézvégők, kőolaj
mozdítók, szerelők, őrlőmalmok, egyetemes
szállítók, 2- és 3-vasú utak és minden
egyéb gazdasági gépek.

1882

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár
Budapesten, VI. Lomb-u. 11.
1907. évi mintájú
Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.
Gyárunk előállítja az összes tejgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!
Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

FISCHER ÉS TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete, 1.000.000 Gyümölcsfa-alany, 1.000.000 Élő sövény csemete sétányfák, díszcserjék, tülevelűfák, rózsák stb.	1.000.000 szőlőoltvány. Európai és amerikai sima és gyökeres vessző. Különlegesség: Csemege-szőlőoltványok.
---	--

120 kat. hold művelési terület.

30.000 Kiváló szép beszterczei és boszniai szilvafa csemete.

Árjegyzék ingyen.

1905

Cichéket
mindennemű nyomaiként
szőlő és szőlőkivételén
pontosan a díszon
Fischer's
Budapest
Vásár-utca 12. szám
Vadkő-magán-telek és
és közlekedés

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —
az országszerte első helyen elismert kiténő szerkezetű és legolcsóbb
— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.
Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

GÖZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

1768 és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak
mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50 Budapest — Kelenföld a vasútállomása
szemben.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haas-
palota)

(Azelőtt: Ferenoz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb
árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblák-at

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyé-
mántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üve-
gek különféle kivitelben, fémzárral és anél-
kül. Kristályüveg asztali készletek.

o o Árjegyzék ingyen és bérmentve. o o

2047

Gépész, kovács,

saját szerszámjával, 40 éves, nős, 17 évi gyakorlattal
állást keres január 1-re,

vagy azután bármikor. Érti az összes gazdasági gépek
kezelését és javítását, kéveköti és marókrakó arató gépek
okszerü kezelését és a szakszerű lóvasalást. Több évig
volt nagyobb uradalomban. Jelenleg is állásban van.

Szíves megkeresést kér: 2049

ULMER LAJOS, gépész
Mező-Sályi, u. p. Mező-Méhes.

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben **FISCHER-féle**
és legjutányosabban a

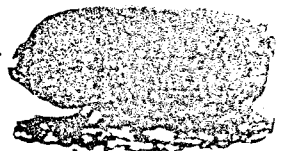
zsák és ponyvagyárban Budapest, Nánor-utca 31—33. sz. szere-
hetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült
vizhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25
év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelen-
tékenyebb uradalmainak és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid
kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 1806

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Ur! Rezső

sertésbizományos
Budapest, VIII.,

Bérmocsis-
utca 12.

☎ Telefon: 97—05. ☎

Sertéseket sovány és hizott állapotban a leg-
magasabb napi árakon értékesít
1870

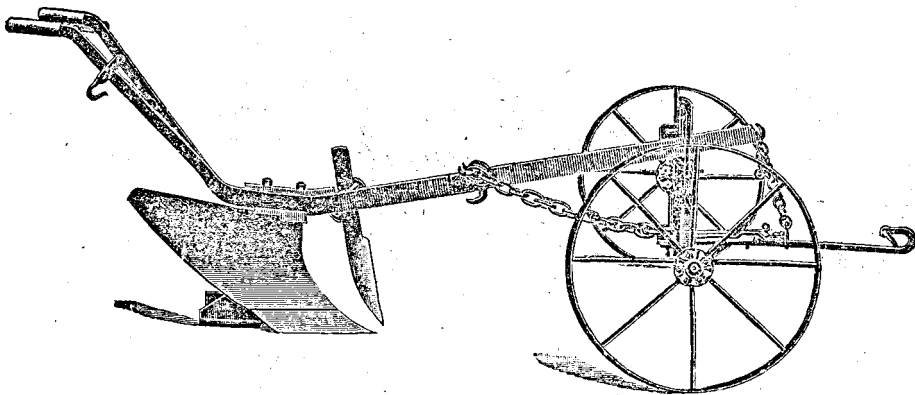
Az eredeti **MÉLOTTE** tejfölözőgép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyar-
országi vezérképviselő, a **GEITNER és RAUSCH** cég Budapest, VI.,
Andrássy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép
tartósságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra.
Árjegyzék és ajánlat ingyen!

Alapítva 1865.

1856

Számos első kitüntetés!

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket

vásárolja — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kiszagadák számára is készülnek
és könnyű súly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölül-
mulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, me-
lyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

A **MELICHAR-féle** császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

